

40

Είσηγηση του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ

Ανδρέα Γ. Παπανδρέου

στην Κεντρική Έπιτροπή του Κινήματος, στη συνεδρίαση
της 3ης Σεπτεμβρη 1977

Μ Ε Ρ Ο Σ   Τ Ρ Ι Τ Ο

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

Τό έργο του κ. Καραμανλή και της Νέας Δημοκρατίας δέν έξαντλεΐται μέ τήν "έπιστροφή" στό ΝΑΤΟ, τήν ένταξη στην ΕΟΚ, τόν συμβιβασμό στό Αίγαίο και τήν Κύπρο. Στο έσωτερικό μέτωπο στόχος τους εΐναι ό "έκσυγχρονισμός" και "έξευρωπαϊσμός" της οίκονομίας μας. Δηλαδή, ή παράδοση τών στρατηγικών της τομέων στά πολυεθνικά μονοπώλια. Ή ολοκλήρωση του έργου τους - εάν τό έπιτρέψει ό έλλη- νικός λαός - συνεπάγεται άφανισμό της άγροτιάς, του βιοτέχνη, τών μικρομεσαίων βιομηχανικών και έμπορικών μονάδων. Συνεπάγεται μετα- νάστευση άπ' τήν ύπαιθρο στά όστιακά κέντρα και τό έξωτερικό. Συνεπά- γεται συμπίεση του εισοδήματος της έργατικής τάξης και τών μισθωτών. Ήδη, ή στασιμότητα, ή άνεργία, ό έντεινόμενος πληθωρισμός, ή ασύδοτη καταστροφή του περιβάλλοντος, εΐναι τά πρώτα χειροπιαστά δείγματα τών έπιπτώσεων της πορείας που ή Δεξιά έχει έπιλέξει για τήν χώρα μας.

Στήν πορεία, ή ύλοποίηση αύτῆς τῆς πολιτικῆς θά βρεῖ ἀντιμέτωπους τούς ἐργαζόμενους, τούς μή προνομιούχους Ἕλληνες. Μέ τούς διεκδικητικούς τους ἀγῶνες, οἱ ἀγρότες, οἱ ἐργάτες, οἱ μισθωτοί, οἱ βιοτέχνες, τά μικρομεσαῖα στρώματα, οἱ φορεῖς τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης θά ὀρθώσουν τό ἀνάστημά τους γιά νά παρεμποδίσουν τήν πορεία πρός τήν καταλήστευση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μας πόρων, πρός τήν ὄλο καί πιό σκληρή συμπίεση τῆς εἰσοδημάτων τους. Κι ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ λαϊκοῦ κινήματος τῆς χώρας ἀπαιτεῖ τήν δόμηση ἑνός αὐταρχικοῦ κράτους τῆς Δεξιᾶς καί θεσμικά πλαίσια πού νά τοῦ ἐπιτρέπουν νά κινεῖται μέ τήν ἀνεση τῆς νομιμότητας. Γι' αὐτό ἡ Δημοκρατία πού "ἐπανεφερε" ὁ κ. Καραμανλῆς στά πλαίσια τῆς "γέφυρας" καί μέ τίς εὐλογίες τῶν "συμμάχων", διατηρεῖ τά ἔξωτερικά γνωρίσματα τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Ἀλλά τά συνδυάζει μέ τήν ἀνασυγκόλληση τοῦ κράτους τῆς Δεξιᾶς - πού στηρίζεται στήν συμφιλίωση τῶν χουντικῶν, τῶν βασιλοφρόνων καί τῶν παλιῶν στελεχῶν τῆς ΕΡΕ, μέ τήν ἐπιψήφιση τοῦ αὐταρχικοῦ συντάγματος τῆς Νέας Δημοκρατίας, πού καταστρατηγεῖ τήν ἀρχή τῆς Λαϊκῆς Κυριαρχίας, καί μέ τή θεσμοθέτηση νόμων-πλαισίων γιά τήν καθυπόταξη τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος, γιά τήν ἐξουθένωση τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης καί τή θεμελίωση ἑνός συγκεντρωτικοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, καί γιά τήν διαμόρφωση τῆς παιδείας - ὄχι γιά τό πλάτεμα καί βάθεμα τῆς γνώσης τῆς νεολαίας μας, ἀλλά γιά τήν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀναγκῶν τῶν πολυεθνικῶν μονοπωλίων.

Ἐκεῖνο πού πρέπει νά τονιστεῖ - γιατί δέν ἔχει κατανοηθεῖ οὔτε ἀπό ἕνα τμῆμα τῆς Ἀριστερᾶς στήν χώρα μας - εἶναι πῶς οἱ ἔσωτερικές ἐξελίξεις εἶναι προέκταση καί ἀντανάκλαση τῆς βασικῆς ἐπιλογῆς πού ἔχει κάνει ὁ κ. Καραμανλῆς καί ἡ Δεξιᾶ, νά εἶναι ἡ Ἑλλάδα δορυφορικό ἐξάρτημα τῶν ΗΠΑ στά πλαίσια τοῦ ΝΑΤΟ καί τῆς

ΕΟΚ. Ἡ ἀποχουντοποίηση καί ὁ ἐκδημοκρατισμός τῆς πολιτείας δέν εἶναι δυνατό νά ἐπιδιωχθοῦν μέ ὁποιαδήποτε ἐλπίδα ἐπιτυχίας στά πλαίσια τῆς ἐθνικῆς ἐξάρτησης. Καί εἶναι ἀποπροσανατολιστικό τό σύνθημα γιά μιὰ συμμαχία πολιτικῶν δυνάμεων πού πρῶτο καί κύριο στόχο ἔχει τήν ἀποχουντοποίηση καί τόν ἐκδημοκρατισμό τῆς πολιτείας. Ὅτι στόχοι αὐτοί εἶναι πραγματώσιμοι μόνο στά πλαίσια μιᾶς διαδικασίας πού στοχεύει κατά κύριο καί πρῶτο λόγο νά ἀποσυνδέσει τήν χώρα μας ἀπ'τούς μηχανισμούς ἐξάρτησης καί νά προχωρήσει ἀποφασιστικά στήν ἑλληνοποίηση τῆς πολιτείας.

Γι'αυτό, συμμαχία κομμάτων - καί κατά συνέπεια, ἐκλογική σύμπραξη γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ Καραμανλῆ καί τῆς Νέας Δημοκρατίας - δέν πρόκειται νά ἀνακόψει τήν πορεία τῆς χώρας πρὸς τήν ὀλοκλήρωση τῆς ὑποτέλειας, τόν οἰκονομικό μαρασμό, τήν συμπίεση τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ μας καί τήν συρρίκνωση τοῦ ἐλληνισμοῦ, ἂν δέν θέτει κατά κύριο καί πρῶτο λόγο τό θέμα τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας, ἂν δέν χαράζει στρατηγική πού νά ὀδηγεῖ - μέ εὐέλικτη ἔστω τακτική - ἀλλά νά ὀδηγεῖ, στήν ἀποσύνδεση τῆς χώρας μας ἀπ'τούς μηχανισμούς ἐξάρτησης, ἂν δέν θέτει κρυστάλλινα τόν στόχο τῆς ἀποχώρησης ἀπό τό ΝΑΤΟ καί δέν βροντοφωνεῖ τό ΟΧΙ στήν ἔνταξη στήν ΕΟΚ.

Μά δέν ἀρκεῖ νά θέτει κανεῖς τό πρόβλημα τοῦ ΝΑΤΟ, τῆς ΕΟΚ, τῶν ξένων Βάσεων. Γιά νά ἔχει οὐσιαστικό ἀντίκρουσμα στήν πορεία τῆς χώρας μας, γιά νά κινητοποιήσει τίς λαϊκές δυνάμεις, γιά νά ἀγκαλιάσει καί τόν λαό καί τίς ἑνοπλες δυνάμεις τῆς χώρας, πρέπει τό σύνθημα τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας νά γίνεται ὀδηγός στήν πράξη, σέ κάθε βῆμα, σέ κάθε ὄψη τῆς δημόσιας ζωῆς τῆς χώρας. Δέν νοεῖται κατά συνέπεια, νά ὑποστηρίζει κανεῖς τήν ἀποσύνδεση ἀπό τό ΝΑΤΟ, τό ΟΧΙ στήν ἔνταξη στήν ΕΟΚ, τό διώξιμο τῶν ξένων Βάσεων -

μά ταυτόχρονα νά επίζητεῖ τήν "ἐπίλυση τῆς διένεξης Ἑλλάδας - Τουρκίας μέ διαπραγματεύσεις". Ὁ ἀντιϊμπεριαλιστικός, ἀντιμονωπωλιακός ἀγώνας, θά ὀδηγήσει σέ μοιραῖο ἀποπροσανατολισμό, ἂν δέν ξεκινήσει ἀπ'τό σπίτι μας, τήν ἄμεση ἐμπειρία μας, πού συνίσταται στήν Ἀμερικανοτουρκική ἰμπεριαλιστική πρόκληση στήν Κύπρο καί τό Αἴγαῖο.

Ἡ ἐξαρτημένη καί καθοδηγούμενη Δεξιὰ στήν Ἑλλάδα χρησιμοποιοεῖ ὅλα τά μέσα γιά νά παραμείνει στήν ἐξουσία καί νά ὀλοκληρώσει τό ἔργο της. Ἐπιλέγει τό ἐκλογικό σύστημα πού τήν συμφέρει. Ὄταν αὐτό δέν ἀρκεῖ χρησιμοποιεῖ τήν βία καί τή νοθεῖα τοῦ τύπου τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1961. Ὄταν αὐτό δέν ἀρκεῖ, ἐπιβάλλει στρατιωτική δικτατορία. Αὐτές εἶναι οἱ γνωστές, πικρές ἐμπειρίες τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

μ Ἀλλά κάποτε ἐξαντλοῦνται τά περιθώρια. Ἡ βία καί νοθεῖα χρησιμοποιήθηκε. Τήν γνωρίζει ὁ λαός μας καί γνωρίζει πῶς νά τήν ἀντιμετωπίσει. Ἡ δικτατορία χρησιμοποιήθηκε γιά μιὰ ὀλόκληρη, δυσβάστακτη ἑφταετία. Τήν γνωρίζουν οἱ ἔνοπλες δυνάμεις τῆς χώρας μας. Γνωρίζουν πῶς πρόδωσε ἡ χουντική ἡγεσία, τόσο τόν λαό καί τό ἔθνος ὅσο καί τίς ἴδιες τίς ἔνοπλες δυνάμεις τῆς χώρας. Οἱ ἔνοπλες δυνάμεις τῆς χώρας δέν προσφέρονται πιά, στή μεγάλη τους πλειοψηφία, σέ νέα δικτατορικά πειράματα. Ἡ πορεία, ἡ δύσκολη καί ἀνηφορική πορεία - ὕστερα ἀπό τίς ἐμπειρίες τῆς ἑφταετίας - τῆς συμφορῆς στρατοῦ καί λαοῦ, ἔχει ἤδη μπεῖ στόν δρόμο της.

Ἡ Δεξιὰ καί οἱ ξένοι πατρωνές της γνωρίζουν πῶς δέν εἶναι δυνατή ξανά - τουλάχιστον γιά τό προβλεπτό μέλλον - ἡ ἐπιβολή στρατιωτικῆς δικτατορίας. Γι'αὐτό, ὁ ρόλος τοῦ κ. Καραμανλῆ καί τῆς Νέας Δημοκρατίας εἶναι νά θεμελιώσῃ τή νόμιμη ἐπικυριαρχία τῆς Δεξιᾶς στήν χώρα μας. Αὐτό ἐμπίπτει καί μέσα στή νέα πολιτική

των ΗΠΑ - για νόμιμες, κοινοβουλευτικές κυβερνήσεις στον χώρο επιρροής τους, που θα εξαντλήσουν όλα τα μέσα που τους παρέχουν τα αὐταρχικά συντάγματά τους για τήν κατοχύρωση των συμπερόντων τῆς ἄρχουσας τάξης.

Τό ἐκλογικό σύστημα πού ἐπέλεξε ἡ Νέα Δημοκρατία, μέ τήν σύμφωνη γνώμη καί "δημοκρατικῶν" δυνάμεων τό 1974 καί πού θά ἰσχύσει οὐσιαστικά καί στίς προσεχεῖς ἐκλογές, διευκολύνει ἀναμφισβήτητα τήν πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ στόχου. Ἀλλά δέν ἀρκεῖ. Δέν ἀρκεῖ οὔτε ὁ ἀποφασιστικός ἔλεγχος πού διαθέτει ἡ Κυβέρνηση πάνω στά μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης. Δέν ἀρκεῖ οὔτε ἡ χρησιμοποίηση τῶν σωματιῶν ἀσφαλείας γιά τόν ἐκφοβισμό τῶν πολιτῶν τῆς ὑπαίθρου. Δέν ἀρκοῦν οὔτε οἱ παροχές πού θά πραγματοποιήσῃ ὁ κ. Καραμανλῆς κατά τήν προεκλογική περίοδο. Τούς χρειάζεται καί κάτι ἄλλο: Ἡ σύγχιση καί ἡ ἀοριστία, ἡ παραπλάνηση καί ὁ ἀποπροσανατολισμός.

Ἀπό τό τέλος τοῦ ἐμφύλιου πολέμου καί ὕστερα - κι ἰδιαίτερα μετά τήν ἀφιξη τοῦ πρεσβετῆ τῶν ΗΠΑ Πλουριφόϋ, ἡ γραμμή τῆς "προστάτιδας" δύναμης γιά τήν πολιτική ζωή στήν Ἑλλάδα ἦταν ἡ διαμόρφωση συνθηκῶν τέτοιων πού νά ἐγγυῶνται λίγο-πολύ πῶς κατά κανόνα, ἡ Δεξιὰ θά εἶναι στήν κυβέρνηση καί ἡ Κεντροδεξιὰ στήν ἀντιπολίτευση. Ὄταν φθείρεται ἡ Δεξιὰ θά ἀνέρχεται γιά περιορισμένο διάστημα ἡ κεντροδεξιὰ. Αὐτό θά δίνει τήν εὐκαιρία γιά "ἀνανέωση" τῆς Δεξιᾶς, ἐνῶ τό κατεστημένο, τό status quo δέν θά ἐκτίθεται σέ κίνδυνο μιά καί ἡ βασική πολιτική γραμμή τῆς Κεντροδεξιᾶς δέν διαφέρει σέ οὐσιαστικά σημεῖα ἀπ'αὐτήν τῆς Δεξιᾶς. Στόχος, σέ ὅτι ἀφορᾷ τίς Ἀριστερές πολιτικές δυνάμεις - δυνάμεις δηλαδή πού θέτουν σέ ἀμφισβήτηση τήν δομή τῆς ἐξουσίας, πού ἐκφράζουν τά ταξικά συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων, ἦταν ἡ ἀπομαζικοποίησή τους. Συγκεκριμένα, ὁ περιορισμός τῆς κοινοβουλευτικῆς

παρουσίας τους στό ελάχιστο στην Βουλή, ή "έκ του συστάδην" μάχη για την ύφαρπαγή του έλέγχου του συνδικαλιστικού κινήματος και ή καθυπόταξη άν όχι έξασθένση της τοπικής αυτόδιοίκησης, πού έπο-τελοϋσε διέξοδο για την σχετικά ελεύθερη έκφραση της λαϊκής βού-λησης. Ύπήρξαν δυό "έκπλήξεις" για την Δεξιά και τους πάτρωνές της πέραν άπ'τόν Άτλαντικό. Ή πρώτη ήρθε στις έκλογές του 1958 όταν ή ΕΔΑ έγινε άξιωματική άντιπολίτευση μέ 24%. Άκολούθησε τότε ή βία και νοθεία του 1961. Ή δεύτερη ήρθε στις έκλογές του 1964, όταν κατόρθωσε ή Ε.Κ. νά πάρει άπόλυτη πλειοψηφία παρά τους ύπο-λογισμούς και τις έξόφθαλμες μεθοδεύσεις του κατεστημένου. Κι αυτό είχε ιδιαίτερη σημασία γιατί ή Ε. δέν ήταν κεντροδεξιά. Περιλάμβανε ριζοσπαστικές δυνάμεις - αυτές πού άργότερα όνομά-στηκαν Κεντροαριστερά - πού έθεταν τό πρόβλημα της δομής της έξουσίας. ("Ποιος κυβερνά την Έλλάδα, ό Βασιλεύς ή ό Λαός" - "Ό στρατός δέν άνήκει ούτε σε κόμματα, ούτε σε πρόσωπα, Άνήκει μόνον στό "Έθνος" - "Είμαστε σύμμαχοι αλλά όχι Δορυφόροι"). Άλλά οι ριζοσπαστικές δυνάμεις της Ε.Κ. ήταν έγκλωβισμένες σε σχήμα πού πολύπλευρα έλεγχότανε άπ'τό κατεστημένο. Ή ύπόθεση ΑΣΠΙΔΑ, ή προδοσία των άποστατών, οι κυβερνήσεις άνδρείικελα πού άκολούθησαν την 15η Ίούλη του 1965, αποτέλεσαν τις πιο χαρακτη-ριστικές μεθοδεύσεις των Άμερικανών, των Άνακτόρων, της Δεξιάς και του κοινωνικο-οίκονομικού κατεστημένου, μέ στόχο την άποσύν-θεση της Ε.Κ. και την άνασύνθεση του πολιτικού βίου σε τέτοια βάση ώστε νά στεγανοποιηθει ό κίνδυνος νά άποκτήσουν μαζικό έκφραστή οι καταπιεζόμενες μάζες του ελληνικού λαού. Άπέτυχαν τελικά σ' αυτή τους την προσπάθεια και παρασκευάσαν γι'αυτό τό πραξικόπημα της 21ης Άπρίλη.

Στή διαμόρφωση τής μεταπολίτευσης (τόν 'Ιούλιο τοῦ 1974), ἔλαβαν τά μέτρα τους νά δημιουργηθοῦν καί πάλι οἱ προϋποθέσεις γιά τήν συνέχιση τής θολούρας καί τής σύγχισης στήν πολιτική ζωή τής χώρας, γιά τήν διασφάλιση ἐναλλακτικῶν λύσεων στά πλαίσια ἐνός αὐταρχικοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Στήν 'Ενωμένη 'Αριστερά πρόσφεραν τή νομιμοποίηση τοῦ ΚΚΕ καί ἀπέσπασαν ἔτσι τό σύνθημα "Καραμανλῆς ἢ τά τάνκς" πού ἔπαιξε ἀποφασιστικό ρόλο στό ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν τοῦ Νοέμβρη 1974. Στήν ἡγεσία τής ΕΚΝΔ (πρίν ἀκόμα διαμορφωθεῖ αὐτό τό κόμμα) πρόσφεραν συμμετοχή στίς εὐθύνες μόνο τής μεταπολίτευσης. Κι ἔτσι, κατόρθωσαν νά περιβάλουν τόν κ. Καραμανλῆ μέ τό φωτοστέφανο τοῦ "ἀπελευθερωτῆ" καί τοῦ "ἐθνικοῦ ἡγέτη".

Μετά τήν πανηγυρική νίκη τοῦ κ. Καραμανλῆ στίς ἐκλογές τοῦ 1974 διασπάστηκε ἡ 'Ενωμένη 'Αριστερά καί διαμόρφωσαν ξεχωριστή πολιτική τό ΚΚΕ, τό ΚΚΕ(έσ.) καί ἡ ΕΔΑ. Τόσο τό ΚΚΕ(έσ.) ὅσο καί ἡ ΕΔΑ χάραξαν τήν γραμμή τής 'Αντιδικτατορικῆς 'Ενότητας, μέ στόχο τήν δημιουργία ἐνός πλατιοῦ μετώπου ἐνάντια στίς δυνάμεις τής ἀνωμαλίας, πού θά περιλάμβανε ὄχι μόνο τά κόμματα τής ἀντιπολίτευσης ἀλλά κι αὐτήν ἀκόμη τήν κοινοβουλευτική, τήν "δημοκρατική" Δεξιά. Τό πόσο λαθεμένη ἦταν αὐτή ἡ πολιτ ἢ γιά τό λαϊκό κίνημα, θά τό ἔχουν καταλάβει ἤδη, ἔστω κι ἂν δέν προβαίνουν σέ επίσημη ἀποκήρυξη τής ΕΑΔΕ. Γιατί στό χρόνο πού πέρασε θά πρέπει καί οἱ ἴδιοι νά ἔχουν ἐννοήσει τόν ρόλο τοῦ Καραμανλῆ, ρόλο πού ὑπαγορεύεται ἀπό τήν ταξική του τοποθέτηση. Ἡ πολιτική αὐτή δέν ἦταν ἀπλῶς λαθεμένη. Συνέβαλε στό νά διατηρηθεῖ ὁμῦθος τοῦ Καραμανλῆ σάν "γνήσιου δημοκράτη" πού μάχεται γιά τήν ἐδραίωση τής Δημοκρατίας ἐνάντια σέ κύκλους τής Δεξιᾶς πού τήν ὑπονομεύουν. Ἀμβλυνε τήν ταξική συνείδηση τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ καί ἀποπροσανατόλισε τόν

άγωνα του. Κι αυτό, παρά τό γεγονός ότι ούτε τό ΚΚΕ (έσ) ούτε ή ΕΔΑ έξέφραζαν πολιτικά σημαντικές λαϊκές δυνάμεις. Κανείς μας δέν άμφισβητεί πώς ύπάρχουν έσωτερικές διαμάχες στην Δεξιά. Κανείς μας δέν άμφισβητεί πώς ό Καραμανλής βάλλεται από τούς βασιλικούς και τούς χουντικούς. Κανείς μας δέν άμφιβάλλει πώς ύπήρξαν περιστάσεις πού αύτή ή σύγκρουση κόντεψε νά εκδηλωθει και δυναμικά. Μά εκείνο πού ήτανε πάντα σαφές για τό ΠΑΣΟΚ - και θάπρεπε για λόγους μακρῶς και πιερῆς έμπειρίας νά ναι έξ ίσου σαφές σ'όλη τήν παραδοσιακή Άριστερά, ήταν ό ρόλος του Καραμανλή και των συνεργατών του - ρόλος πού άποσκοπούσε στή συνένωση των δυνάμεων τῆς Δεξιάς, στήνθεμελίωση ενός σκληροῦ, άκροδεξιού κράτους για τήν αντιμετώπιση του λαϊκού κινήματος, για τό άλυσοδέσιμο τῆς χώρας μας στό άρμα των ΗΠΑ στα πλαίσια του ΝΑΤΟ και τῆς ΕΟΚ.

Όσο για τήν ΕΔΗΚ - όπως μετονομάστηκε ή ΕΚΝΔ, συνέβη ότι θά έπρεπε νά αναμενόταν. Τοποθετημένη ούσιαστικά στις θέσεις τῆς Νέας Δημοκρατίας (σχέσεις με ΗΠΑ και ΝΑΤΟ, ένταξη στην ΕΟΚ, άποδοχή τῆς μονοπωλιακής δομῆς τῆς οίκονομίας μας) παίξει τόν ρόλο τῆς "έποικοδομητικῆς αντιπολίτευσης" σκιαμαχεί με τόν Καραμανλή σέ ότι άφορᾶ τήν άποχουντοποίηση, ζητεί "ένημέρωση" και "διευκρινίσεις" όταν προκύπτουν θέματα γενικώτερου ένδιαφέροντος, για νά έπιβεβαιώσει τόν ρόλο της σάν αντιπολίτευσης (ΒΑΣΕΙΣ, Κύπρος). Έτσι, ή ΕΔΗΚ διαμορφώνεται σάν ένα ξεκάθαρα Κεντροδεξιά σχήμα πού συγγενεύει άμεσα με τή Νέα Δημοκρατία. Αύτές οι παρατηρήσεις άφορῦν τήν ήγεσία της, τό όργανα πού διαμορφώνουν τήν πολιτική του κόμματος. Δέν άφορῦν πληθώρα στελεχῶν και μεγάλο τμήμα τῆς λαϊκῆς της βάσης, πού είναι τοποθετημένη στην ΕΔΗΚ γιατί πιστεύει πώς άποτελεῖ συνέχεια τῆς Ε.Κ. των δύο Άνένδοτων Άγώνων.

Τό ΚΚΕ άκολούθησε "άδιάλλακτη" γραμμή για μιá μακρά περίοδο και πήρε θέσεις πού μπορούν νά χαρακτηριστοῦν σάν αντιϊμπερια-

λιστικές και αντιμονοπωλιακές. Έξαιρέση αποτέλεσε κι αποτελεί ή θέση του για τό Αίγαίο, όπου ταυτίζεται μέ τήν θέση τής ΕΣΣΔ. Μά πρέπει επίσης νά τονιστεί πώς ή "άδιαλλαξία" του παίρνει τή μορφή ζύμωσης και όχι δράσης. Στόχος του κύριος φαίνεται νά είναι όχι τόσο νά κερδίσει μάχες αλλά νά προεκτείνει τίς κομματικές του δυνάμεις στόν συνδικαλισμό και τήν τοπική αὐτοδιοίκηση. Πρόσφατα έκανε μιάν άόριστη πρόταση για συμμαχία τών κομμάτων τής αντιπολίτευσης γύρω από τρεις άξονες: Τόν έκδημοκρατισμό τής δημόσιας ζωής, τήν οικονομική ανακούφιση τοῦ λαοῦ και τήν άπαλλαγή από τήν κηδεμονία τών ΗΠΑ. Όμως δέν έθεσε ούτε τό θέμα άποχώρησης από τό ΝΑΤΟ, ούτε τό θέμα τής ένταξης στην ΕΟΚ. Κι αποτελεί αυτό τακτικό έλιγμό μέ στόχους πού ή ήγεσία του γνωρίζει καλύτερα από μάς.

Είμαστε περήφανοι γιατί τό ΠΑΣΟΚ, πού δημιουργήθηκε άκριβώς τρία χρόνια πριν, από στελέχη τοῦ ΠΑΚ, τής Κεντροαριστεράς και τής Άριστεράς, έμεινε πιστό σε κάθε βήμα του, στην Διακήρυξη τής 3ης Σεπτέμβρη, προώθησε μέ όλες του τίς δυνάμεις και στό Κοινοβούλιο και στους διεγδικητικούς άγώνες τοῦ εργαζόμενου ελληνικοῦ λαοῦ και στην τοπική αὐτοδιοίκηση, τόν άγώνα πού μέσα άπ' τήν καθημερινή αντιπαράθεση και πάλη θά οδηγήσει τελικά στην ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ, τή ΛΑΪΚΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ και τόν ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ. Μέ όργανο άνάλυσης και γνώσης τή Μαρξιστική μέθοδο προβλέψαμε μέ έπιτυχία τίς έξελίξεις τόσο στόν διεθνή χώρο όσο και στό έσωτερικό τής χώρας. Μέ τούς άγώνες μας καθιερωθήκαμε σαν ό ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΦΟΡΕΑΣ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ, τής ΑΛΛΑΓΗΣ στην όποια είμαστε σε θέση νά οδηγήσουμε τήν χώρα μέ καλομελετημένα βήματα και πάντα σε συσχετισμό μέ τήν θέληση και τήν συμμετοχή τοῦ κυρίαρχου λαοῦ. Μέ τίς θέσεις μας και τούς άγώνες μας γίναμε ό κύριος έκφραστής τοῦ Λαϊκοῦ Κινήματος τής χώρας μας, τοῦ

καταπιεζόμενου λαού της πατρίδας μας - του εργάτη, του αγρότη, του βιοτέχνη, του μισθωτού, του επαγγελματία, του συνταξιούχου, των μικρομεσαίων στρωμάτων, της περήφανης νεολαίας του τόπου μας.

Τό Κίνημά μας έχει ταυτόχρονα σοσιαλιστικό και έθνικο-απελευθερωτικό χαρακτήρα. Γιατί, χωρίς την έθνική μας απελευθέρωση, χωρίς την θεμελίωση της έθνικής μας ανεξαρτησίας, δέν είναι δυνατός ιστορικά ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός της κοινωνίας μας. Οι κοινωνικές τάξεις και τά κοινωνικά στρώματα πού εκφράζει πολιτικά τό ΠΑΣΟΚ ταυτίζουν την κοινωνική αλλαγή, την κοινωνική απελευθέρωση, μέ την έθνική απελευθέρωση. Γιατί αύτοί - οι μή προνομιούχοι "Έλληνες - "πληρώνουν τά σπασμένα" της εξάρτησης. Γιατί στην εποχή μας, για περιφέρειαικές χώρες του καπιταλισμού ή ταξική πάλη ταυτίζεται μέ τούς άγώνες για την έθνική απελευθέρωση.

Τό Κίνημά μας έχει συλλάβει τό νόημα της εποχής. Και είναι αύτός ο λόγος πώς πορεύεται προς την έξουσία. Οι έκλογές πού έρχονται - και θάρθουν γρήγορα, έχουν ιδιαίτερη σημασία, γιατί τό ΠΑΣΟΚ. θά αποτελέσουν για μās αποφασιστικό σταθμό στην πορεία μας προς την έξουσία και τή μεγάλη ΑΛΛΑΓΗ πού επαγγελόμαστε.

Στίς έκλογές θά κατέβουμε αυτόδύναμοι. Κι αύτό, όχι γιατί δέν αναγνωρίζουμε τή σημασία μιās συμμαχίας πολιτικών φορέων πού εκφράζουν τά συμφέροντα του εργαζόμενου λαού. Μιά τέτοια συμμαχία όμως άπαιτεί κοινό πρόγραμμα. Άπαιτεί κοινό πρόγραμμα πού νά μή φαλκιδεύει τά συμφέροντα της χώρας και του εργαζόμενου λαού. Άπαιτεί κοινό πρόγραμμα γύρω από άξονες πού νά μήν αποπροσανατολίζουν τό λαϊκό κίνημα, πού πάνε στην ούσία του ελληνικού προβλήματος - δηλαδή, στην εξάρτηση της χώρας μας από τίς ΗΠΑ στά πλαίσια του ΝΑΤΟ και της ΕΟΚ.

“Αν φαλκιδεύσουμε αυτή την θέση μας στα πλαίσια ενός κοινού προγράμματος, θα έμπαίξουμε τό λαό. Γιατί η χώρα μας βρίσκεται τώρα σέ άποφασιστικό σταυροδρόμι. Καί ο λαός πρέπει νά κάνει τήν κρίσιμη έπιλογή του - ανάμεσα στήν ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ καί τήν ΑΛΛΑΓΗ.

Είμαστε σύμφωνοι πώς πρέπει νά ήττηθεῖ ο Καραμανλής. Άλλά δέν όρκει. Πρέπει νά ήττηθοῦν καί οι θέσεις του, καί η πορεία πού έχει χαράξει η Δεξιά για τήν χώρα μας. Αύτός είναι ο γνώμονας τής συμπεριφοράς μας άπέναντι στα άλλα κόμματα τής αντιπολίτευσης. Καί παραμένει θέση μας άμετάβλητη, πώς, άσχετα άπ’τίς διαφωνίες στόν χώρο τής αντιπολίτευσης πρέπει νά προωθήσουμε τήν ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ μας, τόσο στό κοινοβούλιο όσο καί στους έξωκοινοβουλευτικούς άγώνες, για τήν επίτευξη συγκεκριμένων στόχων πού τυχαίνει νά είναι κοινοί. Ένας τέτοιος κοινός στόχος είναι καί η αντιμετώπιση τής Νέας Δημοκρατίας κατά τήν διάρκεια του έκλογικού άγώνα - όπου πρέπει νά αναμένονται σοβαρές παραβιάσεις τής νόμιμης, συνταγματικής διαδικασίας. Προτείναμε γι’αυτό τήν δημιουργία διακομματικών ομάδων περιφρούρησης για νά δώσουμε τή μάχη άπό κοινού ένάντια στις μεθόδους πού θα μετέλθει η Νέα Δημοκρατία για νά εξασφαλίσει μιá στοιχειώδη πλειοψηφία στό Κοινοβούλιο.

Τέλος, θέλω νά τονίσω, πώς η έμμονή όρισμένων κομμάτων στήν τοποθέτηση, πώς χωρίς τήν συμμαχία των κομμάτων τής αντιπολίτευσης θα νικήσει ο Καραμανλής, αποτελεί άπαράδεκτη ήττοπάθεια. Ο λαός, ο κυρίαρχος λαός, θα κάνει τήν έπιλογή του σύμφωνα μέ τήν κυρίαρχη θέλησή του. Έκεινο πού πρέπει άπό κοινού νά αγωνιστούμε νά εξασφαλίσουμε, είναι πώς η έκφραση τής θέλησής του θα είναι γνήσια καί άβίαστη.

Ἐμεῖς, τὸ ΠΑΣΟΚ, προχωροῦμε στὴν ἐκλογικὴ ἀναμέτρηση
μὲ αὐτοπεποίθηση καὶ αἰσιοδοξία. Στὶς ἐπόμενες ἐκλογές τὸ ΠΑΣΟΚ
θὰ ἀνοίξει τὴ λεωφόρο πού τὸ ὁδηγεῖ στὴν ἐξουσία, γιὰ μιὰν Ἑλλά-
δα ἀνεξάρτητη, γιὰ μιὰν Ἑλλάδα πού ν' ἀνήκει στὸν ἐργαζόμενο λαό
της, γιὰ μιὰν Ἑλλάδα πού ν' ἀνήκει στοὺς Ἕλληνες.

* * * * *